

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

Casus XCVII. De materia remota, & integritate Confessionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

& in dubio standum est pro valore actus, neque ulla lex obligat ad bis confitendum idem peccatum; neque Sacramentum exponitur periculo nullitatis; nam quamvis fortè prior

confessio sit nulla, priora tamen peccata certò remittentur indirectè per confessionem subsequenter; modò dolor sit universalis etiam ad priora mortalia se extendens.

CASUS XCVII.

De materia remota & integritate confessionis.

Karinus dubitat: 1. *Quæ sit materia proxima & remota pœnitentiæ.* 2. *An etiam peccata ante Baptismum commissa, an venialia, mortalia semel confessa.* 3. *Qualiter confessio debeat esse integra.* 4. *Quid integritas materialis & formalis.* 5. *Quale requiratur examen.* 6. *Quid de peccatis indirectè remissis.* 7. *Quid de confitente peccatum in genere.* 8. *Quid de eo, qui dicit: Feci circiter toties.* 9. *Qualiter se explicare debeant consuetudinarii, & quid si ex post peccatorum distinctiis recordentur.* 10. *An teneantur fateri consuetudinem.* 11. *Qualiter explicandus numerus.* 12. *Quid si unum individuum dicatur præ alio.* 13. *Quid de actu externo ejusque effectu.* 14. *An explicandum medium & finis.* 15. *An peccatum & ejus periculum.* 16. *An malitia, quam peccans apprehendebat vel ignorabat.* 17. *An liceat querere Confessarium suæ opinioni faventem.* 18. 19. 20. *Quid de circumstantiis aggravantibus.* 21. *Quid in dubio positivo an peccatis mortaliter.* 22. *An confessus.* 23. *Quid in dubio negativo.* 24. *Quid de scrupulosis.* 25. *Ani iis, qui solent*

vel non solent sic peccare. 26. *Quid de eo qui confessus est dubium ut certum, vel majorem numerum præ minore.* 27. *Vel certum ut dubium.* 28. *Quid si dixit totum peccatum, sed nescit, an sit mortale, vel veniale.* 29. *An ab integritate excusentur mutus, vel culpabiliter oblitus peccatorum, naufragi, milites in conflictu.* 30. *An moribundus, qui non scitur dedisse signum, vel dedit dubium, vel in absentia Sacerdotis, quid si sit confessus in duello vel adulterio.* 31. *An excuset periculum contrahenda pestis vel peccati.* 32. *An possit vel debeat dici peccatum cum manifestatione complicitis.* 33. *An excuset infamia vel confessio propria, vel magnus accessus populi.* 34. *Quid si pœnitens confiteatur Superiori unum reservatum, & alterum non reservatum.* 35. *An de peccato omisso vel oblito debeat quis dolere, & ex post confiteri.* 36. *Quid si pœnitens in confessione mentiatur.* 37. *An debeat dicere peccatum esse vel non esse confessum, quid si dicat non confessum esse confessum.* 38. *An dicat apud unum mortalia, apud alium venialia, vel volens generaliter confiteri aliqua omitat.*

39. An aliquando debeat vel possit confessio fieri publicè, vel per interpretem. 40. An mutus debeat confiteri per nutus, &c. An debeant peccata scribi, ut non excidant. 41. An puella verecunda, agrotus, surdaster, possit peccata Confessario dare in scriptis. 42. Quid si confessio fiat ex sine inhonesto. 43. Quid si Confessarius dormitans aliqua peccata non intellexit, & nescias qua. 44. Quid si aliqua confessiones sint invalidæ cum vel sine tua culpa. 45. Sed nescias qua. 46. Quid si pœnitens dicat: A multis annis sum malè confessus. 47. An dimittendus. 48. An confessio jure Divino obliget per se in periculo vita, & sapius in vita, quando per accidens. 49. An obliget omni anno, an hæreticos, pueros. 50. An habentem sola venialia; an per confessionem venialium satisfiat præcepto. 51. An satisfecit confessus invalidè, vel ille, cui injustè negata est absolutio. 52. An tempus annua confessionis currat à prima Januarii, vel à Paschate ad Pascha. 53. An confessio sit annexa tempori Paschali. 54. Quot peccata committat diu eam differens. 55. An teneatur prævenire, qui ex post prævidet se impediendum. 56. Qui hoc anno non est confessus, an teneatur supplere anno sequente. 57. An per talem confessionem satisficiat pro annis præteritis & præsentibus. 58. An oblitus mortale teneatur illud confiteri eodem anno, & qua sit pœna negligentis confessionem annuam? Pro Resolut.

1. QUÆR. I. Quæ sit materia Sacramenti pœnitentiæ?

2. Materia ex qua & proxima sunt actus pœnitentis, contritio, confessio, satisfactio. Florent. Trid. sess. 14. c. 3. & 4. Ratio est, quia per hos actus materia remota seu peccatum proximi applicatur clavibus, & fit aptum absolvi. De contritione egi Casu præced. De satisfactione dicam Cas. 101. de confessione in præsentibus. Materia ex qua seu remota sunt peccata post Baptisimum commissa: Unde 1. solæ imperfectiones v. g. quòd quis non responderit Divinis inspirationibus, non fecerit bona, quæ potuit, infregerit propositum vel regulam sub peccato non obligantem, de se non sunt materia sufficiens absolutionis; ordinariè tamen habent adjunctum peccatum levis negligentia, otiositatis, &c. adeoque Confessario utiliter exponuntur; addi tamen debet materia certa, v. g. veniale ex præteritis confessionibus, aut si materia certa haberi non possit, absolutio solùm danda est sub conditione. 2. Non sufficit peccatum existimatum, sed requiritur verè commissum; unde B. V. quia ab omni peccato immunis fuit, non fuit capax absolutionis. 3. Peccatum originale & actualia ante Baptisimum commissa non sunt materia apta absolutionis, Trid. sess. 14. c. 1. 2. 4. 5. quia non sunt peccata hominis subditi Ecclesiæ, & remitti debent per Baptisimum; ideoque pœnitentia dicitur secunda post naufragium tabula, ut si quis post Baptisimum denuò peccato naufragus fuerit, per Sacramentum pœnitentiæ salvari possit. 4. Peccata venialia & mortalia semel ritè confessa sunt materia sufficiens, sed libera, ideoque

2. que

O que

que sine culpa omitti possunt, quia non pugnant cum gratia; omne verò mortale nunquam ritè confessum est *materia necessaria*, seu ex præcepto Divino confitenda, etsi sit occultum & forsan contritione expiatum. Colliguntur hæc ex *Florent. & Trid. l.c.*

3. QUÆR. II. Quid circa integritatem confessionis?

3. 1. Confessio debet esse integra, ita ut exprimantur omnia & singula mortalia etiam merè interna post Baptismum commissa quoad numerum & speciem, ac circumstantias speciem mutant. Est de fide ex *Trid. sess. 14. c. 5. can. 7. Si quis dixerit, in Sacramento penitentia ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure Divino confiteri omnia & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & que sunt contra duo ultima Decalogi præcepta, & circumstantias, que peccati speciem mutant, &c. anathema sit.* 2. Integritas alia est materialis, alia formalis. *Confessio materialiter integra* est, quâ exprimuntur omnia mortalia nunquam confessa; formaliter integra est, in qua exprimuntur mortalia aliqua, & alia ex invincibili oblivione, vel alia justa causa omittuntur; hæc est de necessitate Sacramenti, ita ut si quis invincibiliter omitteret omnia, aut confiteretur solos defectus naturales, confessio esset nulla defectu materiæ remotæ. Integritas materialis est tantum de necessitate præcepti Divini, à quo præcepto excusamur per inculpabilem oblivionem,

vel per justam causam aliquid retinendi. 3. Confessioni sub mortali præmittendum est diligens examen circa numerum & speciem; qui enim tenetur ad finem, scilicet confessionem integram, etiam tenetur ad media ordinaria & necessaria, quale est diligens discussio conscientia, non tamen requiritur diligentia summa; hoc enim humanæ infirmitati foret intolerabile, & Sacramentum redderet odiosum; sed sufficit diligentia mediocris, qualem prudens adhibet in negotio gravis momenti, v. g. in disquisitione debiti pecuniarum, *Scot. Suar. Laym. c. 8. n. 5.* qui sæpius confitentur, pro examine indigent minori tempore; rudes & imperiti non tenentur ad tam exactam discussionem, sicut docti, & juveni debent à Confessario: sed quid si quis adhibitâ mediocri diligentia speret fore, ut sibi occurrant plura mortalia, si majorem & extraordinariam diligentiam adhibuerit? Ad extraordinariam diligentiam non teneri; talis enim homo nunquam foret quietus, & adigeretur ad diligentiam summam contra supra dicta. Si quis omittat diligentiam mediocrem, peccat mortaliter, neque tunc sufficit peccatum omissum repetere, sed repetenda sunt omnia mortalia, nisi Confessarius illorum adhuc reminiscatur, quia confessio fuit sacrilega & invalida. Sed dices: Unde scio negligentiam in excutienda conscientia fuisse graviter culpabilem? 3. Si negligenter te habuisti, & advertens ad obligationem

ul-

6. ulterius inquirendi, non inquisivisti, vel advertere noluit. 4. Ut confessio sit integra, debent exprimi omnia mortalia directè nunquam remissa; illa autem dicuntur directè remissa, quæ fuerunt manifestata Sacerdoti habenti in ea jurisdictionem; peccata verò bonâ fide omissa vel reservata remittuntur indirectè, quia omissa Confessarius non cognovit, in reservata etsi confessâ non habuit jurisdictionem. Ratio est, quia cum unum mortale non remittatur sine alio, necessè est, ut si remittantur peccata ritè confessâ, etiam remittantur peccata bonâ fide omissa vel reservata; hinc peccata indirectè remissa dicuntur remitti ratione aliorum, cætera ratione sui: per consequens indirectè remissa vel inculpabiliter omissa vel oblita debent de novo subjici Clavibus, ut remittantur directè; patet ex Prop. 11. ab Alex. VII. damnata: *Peccata in Confessione omissa, seu oblita, ob instans periculum vite, aut aliam causam, non tenemur in sequenti Confessione exprimere.* 5. Est obligatio confitendi speciem infimam mortalium, unde non sufficit explicare genus peccati vel speciem subalternam, dicendo: Peccavi graviter contra Religionem; sed dicere debes: Semel blasphemavi, falsò juravi, tale votum infringi, &c. Similiter non sufficit dicere: Exposui me vel alium periculo peccandi graviter; sed debes explicare species peccati mortalis, cujus te periculo exposuisti: qui scit se mortale admisisse, v. g. affectui pravo

consensisse, sed non potest reminisci in qua specie, tenetur illud exprimere, prout cognoscit, nec opus est addere aliquod veniale, quia illud mortale genericum est materia sufficiens & necessaria, S. Th. Navar. *Suar. d. 23. f. 1.* Si homo rudis in genere tantum dicat, se esse miserum peccatorem, vel se peccasse cogitatione, verbo & opere, nec aliud nequidem veniale extorquere possit, extra mortis periculum non est absolvendus, & ita habere praxin testatur *Laym. c. 8. n. 7.* Ratio est; quia nemo censetur tam rudis, ut non possit aliquod peccatum saltem veniale in specie confiteri, v. g. verbum otiosum, mendacium, distractionem, &c. & fortè talis nullum in se peccatum agnoscit, sed idè se solum dicit peccatorem, quia audivit omnes homines esse peccatores. 6. Qualiter peccata distinguantur specie, dixi *Cas. 7.* qualiter numero, *Cas. 8.* quæ necessariò hic sunt recolenda, debet autem exprimi numerus certus, si sciri possit, qui scit se fecisse octies, & dicit: Feci fortè, vel circiter octies, plus minus, &c. peccat mortaliter, nisi excuset ignorantia, bona fides, scrupulositas, &c. quare Confessarius non debet passim istas phrasas admittere, præsertim ab iis, qui ante breve tempus confessi sunt, & adferunt peccata satis palpabilia, quia non edicere certum numerum in his, arguit defectum examinis. Qui certum numerum scire non potest, satisfacit dicendo verosimilem, addendo circiter vel plus minus, v. g. circiter

decies; nam si tum reperias, te fecisse undecies vel duodecies, non teneris hoc de novo confiteri, cum unum vel duo sufficienter censeantur includi & exprimi in *tò circiter*, respectu decem, si confitearis *circiter vigesies*, in *tò circiter* includentur tria; respectu centum includentur octo, novem vel etiam decem. *Tann.* putat eum satisfecisse, qui dixit *circiter vicies*, & ex post reperit fuisse *tricies*; *Vivald.* liberat eum, qui dixit: Feci *circiter centies*, etsi ex post meminerit contigisse ducenties; at uterque nimium laxè, idedque communiter rejiciuntur; & Ratio horum est, quia numerus, qui exprimitur in *tò circiter*, debet esse vel absolute parvus in se, vel parvus respectu numeri adjuncti, ita ut parvus excessus censeatur quasi absorberi in numero majori expresso, ut unum respectu quatuor, duo respectu decem, tria respectu viginti, quatuor respectu quadraginta, novem vel decem respectu centum, & sic proportionaliter, *Nav. Lug. Dian. p. 3. l. 4. R. 194.* Si quis dixit, feci *decies*, non addendo *circiter*, & ex post comperiat certò contigisse *undecies*, vel de hoc dubitat; debet in proxima Confessione dicere, *semel blasphemavi*, vel de hoc dubito, quia hanc vicem non expressit, communis DD. 7. Qui habet consuetudinem deliberatè blasphemandi, pejerandi, fornicandi, si nec probabilem numerum peccatorum inire possit, debet saltem exprimere, quoties credat se in die, septimana vel

mente peccasse, aut si nec sic probabilem numerum dicere possit, satis erit exprimere tempus consuetudinis, sic meretrix satisfaciet, dicendo: Tanto tempore admisi quosvis; enormiora tamen, quæ rariùs fiunt, debet exprimere, dicendo, quoties v. g. peccarit contra naturam, vel cum consanguineis, maritalis, voto astrictis, &c. hæc enim facillè observari possunt: idem tenet de fure consuetudinario, qui si non possit dicere numerum omnium furtorum, saltem explicare poterit sacrilegia, rapinas, &c. concubinariùs satisfaciet dicendo: Tanto tempore usus fui concubinâ velut uxore, *Lugo d. 16. n. 557.* *At quid?* Si isti sic confusè confessi, postea magis distinctè recordentur de numero & speciebus peccatorum commissorum, annon erit obligatio (de consilio nemo dubitat) eadem postea distinctiùs confitendi? *ꝛ. Negativè cum Vasq. q. 91. a. 1. Lugo n. 563. Sporer n. 454. La Croix l. 6. p. 2. n. 934.* Ratio est: quia per illam confusam narrationem peccata satis intellecta sunt à Confessario, ut potuerit de iis formare morale iudicium, & ab iis absolvere. Generaliter hîc advertat Confessariùs, ne suos pœnitentes nimium cruciet, & Sacramentum odiosum reddat, distinctiùs ab iis exigendo certum peccatorum numerum; sed magis satagat eis horrorem peccati incurere, & ad veram contritionem disponere. 8. Tenebiturne consuetudinarius spontè fateri pravam suam consuetudinem? *ꝛ. Si consuetudo sit causa vel occasio proxi-*

proxima actuum objectivè malorum, v. g. perjuratorum, blasphemiarum, etiam si hi actus fortè propter inadvertentiam non sint peccata, tamen est sub mortali obligatio emendandi ejusmodi consuetudinem, aliàs illæ blasphemix & perjuria fiunt voluntaria in causa; & si causa seu consuetudo, ut potest, non emendetur, tenetur se spontè accusare de hac negligentia, *Suar. Laym. Dicast. a. 9. Diana p. 3. t. 5. R. 62.* Similiter qui per frequentatos actus advertit se contrahere consuetudinem cum periculo in futurum relabendi, peccat dupliciter, nempe ipso actuali peccato, v. g. blasphemix, deinde etiam contrahendo consuetudinem, quæ erit causa proxima futurarum blasphemiarum, ideòque confitens dicere debet: Toties blasphemavi, & blasphemando advertenter induxi vel auxi consuetudinem blasphemandi, *D. D. c. c.* Deinde etiam est obligatio aperiendi consuetudinem, si Confessarius de ea interroget, uti certum est ex Prop. 58. ab Innoc. XI. damnata: *Non tenemur Confessario interroganti fateri peccata alicujus consuetudinem.* Ratio est, quia Confessarius quæ judex & medicus habet jus de ea interrogandi, ut sciat an pœnitens verè proponat, an sit in occasione proxima relabendi, an & quibus præservativis indigeat: quòd si Confessarius de consuetudine non interroget, neque ea de novo sit voluntaria, probabile est quòd pœnitens eam non teneatur spontè aperire, *Lug. n. 202. Sporer n. 455. La Croix*

n. 968. quia nemo per se loquendo tenetur bis aperire idem peccatum, sed præter peccatum de novo admissum fateri priorem consuetudinem est confiteri eadem peccata bis: ergo. 9. Qui uno actu tribus detraxit, tres numero malitias admittit in confessione explicandas, non tamen debet dicere: Ter uni detraxi, hoc enim falsum est; sed dicere debet: Uno actu detraxi tribus. Econtrà qui per tres actus furatus est eidem tres ducatos, malè dicit: Furatus sum tres ducatos, quia tres actus faciunt tria numero peccata; qui verò uno actu furatur tres ducatos, satisfacit, dicendo: Semel furatus sum ducatos tres, nisi quilibet ducatus pertinuerit ad distinctum hominem; hoc enim exprimi deberet, quia tunc sunt tria numero distincta peccata, cum lædantur tria distincta jura: similiter plura erunt peccata, si quis eodem actu plures intendat occidere, pluribus detrahere, sæpius fornicari, ideòque dicere debet: Tot volui occidere, tot detrahere, toties fornicari; item toties multiplicatur numerus peccati, quoties voluntas peccandi retractatur & reassumitur, ut explicavi *Cas. 8.* ubi etiam dixi, qualiter se explicare debeat, qui plures scandalizavit, qui uno impetu iræ eidem plura infixit vulnera, aut contumelias, imprecatus est distincta mala, plures falsitates eodem, vel eandem falsitatem pluribus perjuriis confirmavit, plures in statu disgratiæ absolvit, plures hostias consecravit vel distribuit, plures articulos

- fidei eodem actu negavit, in distinctis materiis blasphemavit, &c. De speciebus luxuriæ V. *Cas. 11. à n. 3.* de pravis affectibus, desideriiis, cogitationibus, *Cas. 9.* 10. Dicere unum individuum physicum pro alio, non obstat integritati, ut si dicas te occidisse Petrum, cum occideris Paulum, te fornicatum in Junio, cum factum sit in Majo, quia manet idem peccatum moraliter, nisi ratione diversitatis physicæ accederet alia species malitiæ, v. g. Si Paulus occisus fuisset clericus, non autem Petrus. 11. In Confessione etiam explicari debet actus externus, qui complet volitionem internam, seu pendet ab actuali libero influxu malæ voluntatis, eoque influxu cessante statim cessat, ut verbum contumeliosum, furtum, fornicatio, percussio, explosio sclopeti, &c. ut primùm enim voluntas mandat, cessat locutio, furtum, &c. *Sporer n. 380. Platel. hic n. 774.* Ratio est: quia tales actus externi sunt pars peccati consummati; cum ergo totum peccatum sit exprimendum, etiam talis actus externus exprimi debet; hinc non sufficit dicere: Volui contumeliari, furari, fornicari, sed dici debet: Sum contumeliatus, furatus, fornicatus: aliud est de effectu ex tali actione directè vel indirectè intento & secuto, qui in suo fieri & esse non ampliùs dependet ab actuali influxu voluntatis, velut mors secuta ex tua explosione vel exhibitio veneno, abortus ex pharmaco, ebrietas ex potu; talis effectus per se non est explicandus, *Lug. d. 16. f. 9. Dian. p. 1. t. 7. R. 6. Gob. cas. 14. n. 351.* Ratio est: quia talis effectus non est pars peccati, nec ampliùs pendet à tua voluntate, sed positâ liberâ & peccaminosâ explosione, & datione veneni, homo moritur, sive velis, sive nolis; & dum mors sequitur, non ampliùs peccas, aliàs posses peccare in somno, vel in cælo constitutus, si post explosione indormisceres, vel pœnitens moreris, idè quæ tunc, per se loquendo, satis erit dicere: Ex intentione occidendi explosi, venenum præbui, consilium vel remedium dedi ad abortum, bibi animo me inebriandi, indormivi turpibus cogitationibus, cum periculo præviso pollutionis, projecì Breviarium, prævidens me tanto tempore non posse orare Horas, tacendo amor, abortus, ebrietas, pollutio, &c. secuta sint, nec ne. *Dixi, per se loquendo*, quia omnes fatentur utilissimum esse & subinde necessarium exprimere ipsum effectum, purâ homicidium, abortum, pollutionem secutam, tum ut Confessarius sciat, an subsit obligatio restitutionis, irregularitas, censura, reservatio, &c. Similiter explicari debet effectus secutus, quando adhuc est status libertatis, ut si quis per tactus vel turpes amplexus liberè in se causet pollutionem. 12. Si medium habeat distinctam malitiam à fine, utraque explicanda est; hinc si furatus es, ut forniceris, non sufficit dicere, sum furatus, sed sum furatus animo fornicandi, etiamsi fornicatio non sit sub-

subsecuta, quæ si sit secuta, etiam explicanda est, dicendo: Sum furatus ex intentione fornicandi secuta fornicatione. 13. Qui se exposuit periculo v.g. fornicationis, si fornicatio statim sequatur, satisfacit, dicendo: Semel sum fornicatus, quia periculum tunc non habet distinctam malitiam ab ipso peccato, etsi periculum causatum sit per oscula vel tactus turpes; si peccatum sequatur in alia occasione, debes dicere: Semel per tactus turpes exposui me periculo fornicandi, & semel fornicatus sum. 14. Peccata confitenda sunt, sicut erant in conscientia tunc, quando committebantur, unde si tum invincibiliter ignorabas, vel non advertebas ad malitiam actus, illam non contraxisti, quia nihil est volitum, nisi sit præcognitum. Econtra si apprehendas malitiam in actu, vel de ea dubitas, eam contrahis, etsi reverà non insit, hinc si putabas in die Jovis S. esse audiendam Missam, & non audias, peccas, & non satisfacis, dicendo: Die Jovis S. non audivi Missam, sed addere debes: Putans esse obligationem audiendi non audivi. Similiter si bonâ fide putabas te peccare cum persona libera, quam postea audis esse conjugatam, malè confiteris, dicendo: Peccavi cum conjugata, quia Confessarius putabit te admisisse formale adulterium; sed debes dicere: Peccavi cum conjugata bonâ fide credens esse liberam. Econtra si putabas vel dubitabas, an esset conjugata, in animo verum admisisti adulte-

rium, etsi ex post rescias fuisse liberam, ideoque non satisfacis, si dicas: Peccavi cum persona libera, sed addere debes: Quam putabam, vel de qua dubitabam an esset conjugata. 15. Quærere Confessarium opinioni suæ faventem per se malum non est, modò ducaris opinione verè probabili, & non agatur de valore Sacramenti. Ratio est, quia tunc verè es dispositus, & habes jus percipiendæ absolutionis à quocunq̃ Confessario approbato; quærere autem Confessarium surdalstrum vel minùs doctum, est signum animi non satis dispositi; & si fiat ideo, quia times examinari quoad numerum & speciem, vel occasionem proximam, quam nolles vel difficillimè velles deserere, aut quia aliunde timeres tibi negandam esse absolutionem, confessio esset nulla & sacrilega, quia non es paratus præstare, ad quod justè es obligandus.

QUÆR. III. Quid de circumstantiis aggravantibus? 18.

32. seqq. 1. Circumstantia in genere est accidens, quod peccato jam in certa specie constituto advenit; aliæ mutant speciem peccati, hoc est, addunt novam speciem peccati distinctam ab ea, quam actus habet ex objecto, seu facit actum opponi novæ virtuti, vel eidem distincto modo, prout explicavi *Cas. 7.* Sic furtum ex objecto opponitur soli justitiæ, ex circumstantia loci vel rei sacræ fit sacrilegium oppositum religioni, & quidem diversimodè; ex circumstantia violentiæ fit rapina novo modo

op-

opposita iustitiæ; has circumstantias necessariò esse confitendas certum est ex *Trid. cit.* modò superaddat malitiam gravem; secùs si tantùm levem, ut si occasione gravis furti alium induxisti in leve mendacium, iracundiam, levem contumeliam, &c. *Circumstantia aggravantes* appellantur eæ, quæ malitiam actûs ex objecto desumptam, intra eandem speciem peccati aggravant seu majorem reddunt, non autem superaddunt novam malitiam specie distinctam ab eâ, quam habet actus ex objecto, ut quòd furtum sit parvum vel magnum; ex his aliæ sunt *notabiliter aggravantes*, quæ videlicet multum augent malitiam, ut furtum mille floren. aliæ non *notabiliter* aggravant, ut furtum duorum vel trium florenorum, major vel minor vehementia, & intensio actûs, passio, metus, &c. has non necessariò esse exprimendas ex communi resolvit *Dian. p. 1. t. 7. R. 8.* & quasvis parvas circumstantias exprimere foret onus intolerabile, & seges infinitorum scrupulorum. 2. Circumstantias *notabiliter* aggravantes non necessariò exprimendas esse docet *S. Th. in 4. dist. 16. q. 3. a. 1. Scotus ibid. Bonav. D. Anton. Nav. Less. Vasq. ac novissimè Gobat Cas. 15. Reiffenst. t. 14. dist. 7. n. 49. Mezger. d. 4. 7. a. 4.* & propè innumeri apud *Bonac. d. 5. s. 2.* quamvis ipse sentiat contrarium. Ratio est 1. Non debet major obligatio pœnitentibus imponi, quàm imposuit *Trid. Can. 7.* ubi ex professo agit de materia necessaria confessionis,

& solùm exprimit *Circumstantias*, quæ speciem peccati mutant, additque, nihil aliud exigi à pœnitentibus: Ergo. Et hoc ipso quòd circumstantias aggravantes non annumeret materia necessaria, censetur eas habere pro materia libera, sicut hoc ipso quòd solùm dicat, *omnia & singula mortalia* esse necessariò exprimenda, intelliguntur venialia esse excepta. Et certè *Trid.* non processisset doctrinaliter, sed manè, dum enumerans omnia requisita omisisset circumstantias aggravantes. 2. Difficillimum & vix possibile est judicare, quænam circumstantiæ *notabiliter* vel non *notabiliter* aggravent, cùm in hoc nec docti consentiant, an v.g. tres, sex vel decem floreni furtum *notabiliter* aggravent: ergo credi non potest, quòd Deus id fidelibus, præsertim rudibus, imposuerit; neque obstat, quòd circumstantia aggravans, v.g. furtum mille florenorum, sæpè *notabiliter* mutet iudicium Confessarii in ordine ad ferendam pœnitentiam, nam non mutat in ordine ad cognoscendum numerum & speciem, neque omnia exprimenda sunt, quæ majorem vel minorem pœnitentiam merentur, aliàs exprimenda foret actûs intensio, duratio, &c. Item an mortalia fuerint vel non fuerint per contritionem vel confessionem remissa; imò omnes circumstantiæ minuentes, ut passio, metus, &c. quia certum est obinde augeri vel minui posse pœnitentiam. 3. Circumstantiæ tenentes se ex parte actûs, v.g. quàm intensus aut vehemens actus

actus fuerit, quamdiu duraverit, non sunt necessariò explicandæ, ut fatentur plerique, quia sunt cogniti difficillimæ: ergo nec circumstantiæ tenentes se ex parte objecti, v. g. an furtum sit decem vel mille aureorum; quia sicut furtum mille aureorum æquivaleret mille furtis unius auri, sic odium Dei continuatum per horam æquivaleret pluribus odiis intra eandem horam repetitis. 4. Alioquin etiam erit obligatio explicandi, an actus sit factus ex metu, passione; an persona, cui detraxisti, fuerit valde honorata; an ille, à quo furatus es duos auteos, fuerit dives, vel pauper; hæc autem sunt intolerabilia & contra sensum communem. 5. Ex dictis planum est de hac lege non satis constare; in dubio autem an existat lex, non obligat, ut cum communi dixi *Caf. 5. n. 17.* Neque lex hæc est sufficienter promulgata, cum eam negent doctissimi. 3. Econtra circumstantias notabiliter aggravantes necessariò esse explicandas docent *Cajet. Nav. Sylves. Sor. Salus, Laym, & plurimi apud Sanch. l. 1. Sum. c. 10. Bonac. l. cit. Dian. Arriaga. d. 32. La Croix n. 977.* quoad circumstantias tenentes se ex parte objecti consentiant *Esparsa. Marchant. Sporer n. 409.* etsi rationes æqualiter probent de omnibus. Ratio est 1. quia Sacramentum pœnitentiæ habet se per modum iudicii, in quo pœnitens est accusator & reus, Confessarius iudex & medicus: ergo pœnitens debet fateri ea, quæ Confessarius, ut iudex & medicus, scire debet, & quæ no-

R. D. Jansen Pars II.

tabiliter ejus iudicium mutant, cum aliàs fieri nequeat, ut de gravitate criminum rectè censere possint, & pœnam, quam oportet imponere, inquit *Trid. c. 5.* Atque circumstantiæ multum aggravantes notabiliter mutant iudicium Confessarii, & longè alia pœnitentiæ debetur ei, qui mille ducatos furatus est, quàm qui unum, & qui per horam continuavit odium Dei vel oblectationem turpem, quàm qui per momentum: ergo. 2. Catechismus Romanus jussu Pii V. ad decretum *Trid.* editus, qui utique mentem *Trid.* optimè erit assecutus, clarè id asserit *de Pœn. c. 9.* Neque verò solum peccata gravia narrando explicare oportet, verùm etiam illa, quæ peccatum circumstant, & pravitatem valde augent, vel minuant. Et quòd loquatur de circumstantiis aggravantibus, patet, quia id exemplificat in furto centum & ducentorum aureorum. 3. Pœnitens debet spontè fateri id, quod mutat peccati speciem moraliter, sive in æstimatione prudentum, ut colligitur ex *Trid.* sed id faciunt circumstantiæ notabiliter aggravantes: ergo. *Prob. Min.* Nam species peccati est quasi facies & apparentia, secundùm quam æstimari debet à prudentibus; sed circumstantiæ notabiliter aggravantes mutant apparentiam & æstimationem, quam de peccato concipere debent viri prudentes. *Prob. min.* Furtum unius medii floreni & unius ducati notabiliter mutant apparentiam & æstimationem, cum unum æstimari debeat veniale, aliud mortale, ut suppono: ergo multò

P magis

magis apparentiam istam mutant furtum unius ducati, & furtum mille ducatorum, cum sit major dissimilitudo inter unum & mille ducatos, quam inter ducatum & medium florenum. 4. Magis mutat iudicium & estimationem prudentum furari unum, & furari mille, quam furari unum in loco profano, & alterum in loco sacro; atque hæc mutant estimationem, quia juxta omnes distinguuntur specie: ergo & priora. 5. Circumstantia speciem mutans ideo est exprimenda, quia affert aliam & novam notabiliter malitiam; si enim nullam affert malitiam, reticeri potest, ut certum est apud omnes; ergo si accedat nova notabilis malitia, etsi non sit formaliter alia species, erit obligatio confitendi. 6. Odium continuatum per horam æquivaleret multis odiis completis numero distinctis, item furtum mille ducatorum æquivaleret multis unius ducati; sicut ergo multa odia vel furta formaliter numero distincta, necessariò sunt explicanda, sic & odia vel furta numero æquivalenter distincta. 7. Materia necessaria confessionis necessariò debet exprimi; sed circumstantia aggravans est materia necessaria: ergo. Prob. Min. Si non esset materia necessaria, ergo qui furatus est mille, non confitetur invalidè, si dicat se esse furatum unum aureum, quia furatus est unum, & quod reticet, juxta adversarios non est materia necessaria; imò quamvis mentiatur, & dicat, se esse furatum tantum unum

aureum, adhuc non invalidabitur Sacramentum, quia mendacium est tantum circa materiam liberam: consequens autem est absurdum: ergo. Hæc sententia videtur probabilior saltem quoad circumstantias facile dignoscibiles, & multum aggravantes; si eas non dignoscas, per accidens excusaberis. Quòd Trid. clarè non expresserit circumstantias aggravantes, inde est, quia noluit definire sententiam inter Authores controversam; nihilominus sententia opposita est verè probabilis, & in praxi tuta, eamque sequens non exponit Sacramentum periculo nullitatis, sicut non exponit, qui ex justa causa vel oblivione peccati speciem omittit; certum enim est sufficere confessionem formaliter integram, etsi non sit integra materialiter. An sit obligatio fatendi circumstantiam consuetudinis, dixi sup. n. 10.

QUÆR. IV. Quid de peccatis dubiis? 21.

2. Quandoque est, quandoque non est obligatio ea confitendi, juxta explicationes sequentes: 1. Dubium vel potest esse de ipso peccato, an illud admiseris, vel an admissum sit mortale vel veniale, vel an illud sis confessus; circa hæc omnia potest in utramque partem esse dubium positivum, vel negativum; est positivum, si pro utraque parte sit motivum grave, seu probabile; est negativum, si pro neutra parte sit motivum grave, sed nullum, vel leve & insufficiente ad prudentem assensum; si pro una solum parte sit motivum grave, hæc sola erit positivè du-

dubia. 2. Si dubites positivè, an peccaveris mortaliter, vel an peccatum admissum sit mortale vel veniale, an consenseris plenè vel semiplenè, ita ut habeas grave motivum pro & contra; juxta communem non teneris confiteri, etsi contra te sit gravius motivum, quia potes hîc sequi sententiam minùs probabilem relictà probabiliorè, juxta dicta *Cas. 3. n. 11.* & libertas est in possessione contra legem, quia ante illud dubium certò eras liber à lege confitendi, contra quam certitudinem superveniens dubium prævalere non potest, sicut contra legitimum possessorem agri non prævalet superveniens dubium de agri proprietate, & axioma juris: *Melior est conditio possidentis*, etiam extra materiam justitiæ locum habet, ut probavi *Cas. 2. n. 5.* 2. Si certus es, te admisisse mortale, sed positivè dubites, an sis vel non sis confessus, *Pallav. Stoz. n. 156. Mezger a. 3. Plat. hîc n. 791.* & plures apud *La Croix n. 602.* adhuc dicunt, te non teneri confiteri, quia potes prudenter judicare te satisfacisse; sed probabilius est oppositum, quia lex confitendi est in possessione, & legi certæ non satisficit per solutionem incertam, ut probavi *Cas. 5. n. 18.* & ipse *Plat.* meritò suadet in hujusmodi dubiis confiteri, quia non rarò postea nascuntur anxietates animi, an adfuerint rationes verè probabiles an non. 3. Si habes grave motivum judicandi, quòd admiseris mortale, non autem contra, obligaris confiteri, quia non potes prudenter judicare te innocentem, nisi forsan certus sis, quòd non

soleas ejusmodi peccata admittere. 4. Si negativè dubites, an mortale admiseris, ita ut non habeas grave motivum pro existentia peccati, neque contra, te non teneri confiteri docent *Caramuel, Marchan. Rosseller, Coning d. 7. dub. 8. Stoz. à n. 165.* quibus favet *Laym. l. 5. t. 1. c. 1.* Ratio est 1. Quia in dubio *nemo presumitur deliquisse, L. merito ff. pro suo*, & in dubio reus est absolvendus, vel maximè, si crimen ne quidem semiprobari possit. 2. In dubio melior est conditio possidentis, etiam extra materiam justitiæ, ut ostendi *Cas. 2. n. 5.* atque negativè dubitans, an peccarit, est in possessione innocentia; si enim innocentia & libertas certò possidet, si pro & contra admissionem mortalis sit motivum probabile, ut habet communissima, cur non hîc ubi pro existentia peccati nequidem est probabilitas, & *libertas omnibus rebus favorabilior est, Reg. Jur. 122.* 3. In dubio, an existat lex vel votum, non obligant; in dubio, an hoc vel illud comprehendatur sub lege, censetur non comprehendi, ut habet communis; atque hîc est dubium, an sit lex, & an mortalia negativè dubia sub lege comprehendantur, ergo. 4. Illa sola mortalia confitenda sunt, quorum quis conscientiam, id est, cordis scientiam habet; sed de peccato negativè dubio non est conscientia, imò nec probabilis conjectura, ergo. Et si Trid. sub conscientia & memoria comprehenderet memoriam dubiam de peccatis, etiam erit obligatio confitendi peccata positivè dubia, quod est contra communem. 5. Ne-

que piorum consuetudo peccata dubia confitentium legem facit, quia etiam consueverunt confiteri venialia, & alia confessâ, & consuetudo non facit legem, nisi inducta cum animo obligandi, de quo hic non constat. 6. Antiqui dum obligationem confitendi astruunt, vel non distinguunt inter mortalia positivè vel negativè dubia, vel æqualiter loquuntur de utrisque, aut ex eo probant, quòd in dubiis tutior pars sit eligenda, quæ regula non semper obligat, ut probavi *Cas. 2. n. 4.* sed potius semper in dubiis benigniora sequenda sunt, *Reg. jur. 1. 56.* Neque obstat, quòd in dubio de homicidio quis censeatur irregularis, nam id expressè statuitur *c. ad audientiam de homic.* & in aliis dubiis non incurritur irregularitas, quia nullibi exprimitur. Ex dictis patet, hanc sententiam à Gormatz & aliis immeritò dici improbabilem. Nihilominus peccata negativè dubia necessariò esse explicanda, docent alii ferè omnes, præsertim antiquiores, *S. Th. Bonav. Scotus, Nav. Suar. Sanch. Lugo, Bardi d. c. 11. p. 4.* Ratio est 1. quia id asserit Catechismus Romanus de *Pæn. c. 9.* 2. Sic à tempore Apostolorum habet praxis, & communis persuasio fidelium, & solùm nuper ab uno vel altero Authore hæc res in controversiam vocata est. 3. Omnia mortalia recenseri debent, quorum quis conscientiam habet, *Trid. c. 5.* Atque peccata dubia sunt in conscientia ut dubia: ergo ut talia explicari debent, Conf. quia *Trid. so-*

lùm excludit venialia, ergo includit mortalia dubia, quia exclusio unius est alterius inclusio, inquitur *Jurista.* 4. Confitens debet de peccatis duobus dolere, aliàs exponit Sacramentum periculo nullitatis, ergo & confiteri. Nec obstat, quòd delictum in dubio non præsumatur, quia peccata dubia non sunt confitenda ex eo, quòd facta præsumantur, sed quia forsan facta sunt. 5. Lex confitendi negativè dubia non est incerta, ut volunt adversarii, quia eam asserit Catechismus Rom. & DD. antiquissimi, quibus in re pendente à sola voluntate Christi plus credendum est, quàm paucis recentioribus. 5. Scrupulosi non tenentur confiteri peccata dubia, sed solùm ea, de quibus constat quòd sint mortalia nunquam validè confessâ, *communis;* quia eorum dubia plerumque sunt inanes apprehensiones, & obligatio confitendi dubia induceret eos in gravissimas molestias. 6. Qui non solet deliberatè in tale mortale consentire, in dubio potest prudenter præsumere, se non consensisse; item qui solet accuratè confiteri, aut qui semel confessionem generalem diligenter instituit, in dubio an aliquid omiserit, non tenetur se examinare, sed potest judicare se nihil omisisse, quia ex communiter contingentibus, prudens est præsumptio; solet autem communiter contingere, quòd tales nihil omittant: ergo. Nec obstat, quòd talis sciat se peccatum admisisse, & non meminerit se esse confessum, vel esse confessum cum numero

26. mero & circumstantiis: quia cum solitus sit accuratè confiteri, præsumptio est pro ipso, quæ per solam non reminiscenciam non eliditur, cum sæpè non recordemur eorum quæ heri fecimus: econtrà si quis solet facile peccare in tali materia, vel consuevit se negligentè examinare in dubio peccati, aut non factæ confessionis, debet se resolvere pro lege & obligatione confitendi: unde meritò notant DD. rarè hîc dari dubium merè negativum; vel enim quis solet accuratè confiteri, & hoc ipso habet motivum probabile judicandi pro se, vel non solet, & tunc habet grave motivum judicandi contra se; nisi fortè quis ignoret statum suum, vel dubitet, an sollicitè sua facere solitus sit. Hoc etiam hîc not. quòd peccato dubio semper addi debeat materia certa saltem venialis, de qua quis certò doleat, ne Sacramentum exponatur periculo nullitatis defectu materiæ; quòd si materia certa haberi non possit, absolutio danda est sub conditione. 7. Qui bonâ fide confessus est mortale dubium, tanquam certum, aut numerum majorem præ minore, si postea comperiat peccatum tantùm fuisse dubium, aut numerum esse minorem, non tenetur de dubio aut numero minore se iterum accusare, quia peccatum dubium sufficienter includitur in peccato certo, & numerus minor in majore. Econtrà si confessus es numerum minorem, & non addidisti *circiter*, teneris confiteri numerum omnium, quia aliàs confessio non

est integra. 8. Si mortale confessus es ut dubium, & postea invenias esse certum, te iterum teneri confiteri ut certum docent plerique, ita ut *Dicast. d. 9. n. 141.* dicat, contrarium in Ecclesia Dei esse inauditum, sed malè, quia illud absolutè docet *Leand. Caramuel, Escob. Bosco d. 7. f. 8.* idque probabilissimum judico cum *Herinx, Coton. Verricelli, Tamb. exp. conf. l. 1 c. 1. §. 4. Sporer. n. 397.* Ratio est 1. Quia qui confessus est peccatum ut dubium, jam confessus est peccatum totum, prout tunc erat in conscientia quoad species, numerum & circumstantias, & ab eo est directè absolutus; ergo quamvis superveniat certitudo, propterea non erit de novo confitendum: quia certitudo non tenet se ex parte peccati, quod solùm explicari debet, sed ex parte intellectûs. 2. Absolutus de voto vel censura dubia non tenetur iterum absolvi, quamvis ex post cognoscat votum & censuram esse certam, item in judicio forensi absolutus à crimine dubio non potest denudè vocari in judicium, etsi crimen ex post agnoscat certum, ut habet communis cum *Covar. Sanch. Tamb. l. 2. c. 1. n. 25.* Ergo à pari hîc. 3. Et præcipuè qui dubitat de numero, & ideo dicit: Feci *circiter* decies, si ex post certò cognoscat se fecisse undecies, non tenetur confiteri hanc undecimam vicem, atque hanc sub dubio tantùm est confessus, quia idem est dicere: Feci circiter decies, quàm, feci forsan decies: Ergo. *Lugo, Dicast. Gob. fatentur, hîc non posse*

- dari disparitatem, & verè solida dari non potest. 4. Obligatio confitendi hîc est incerta, ut patet ex adductis rationibus, & onus confessionis de se est satis grave: ergo in dubio favendum est pœnitenti, ne Sacramentum fiat odiosum. 9. Si confessus es peccatum integrè, prout erat in conscientia, dicendo: Semel osculatus sum virginem, quod peccatum jam nescis, vel dubitas, an sit veniale, vel mortale, non teneris iterum confiteri, licèt postea tu vel Confessarius agnoscat fuisse mortale, *Stotz. n. 170. La Croix n. 619.*
29. QUÆR. V. Quæ causæ excusent ab integritate materiali, seu à dicendis omnibus mortalibus?
- B. I. Excusat impotentia physica, vel moralis. Impotentia physica est, quando quis simpliciter non potest omnia peccata exprimere; ut 1. si quis sit alterius idiomatis, vel mutus, qui satisfacit manifestando se per nutus; nisi mutus possit se explicare scripto, tunc enim ad hoc tenebitur, ut dicam *n. 40.* 2. Absolvi potest, qui peccatorum omnium nunc recordari nequit, quamvis id fiat ex culpa antecedente, quia v. g. confessionem ultra annum distulit, modò de hac culpa doleat, & exprimat mortalia, quorum post diligens examen reminiscitur. 3. Tempore naufragii vel imminentis prælii plures simul absolvi possunt, dicto saltem uno veniali vel mortali minùs infamante. 4. Moribundus sensibus destitutus si Confessarium petierit, aut signa pœnitentiæ, sive absente,

sive præsentem Sacerdote, in ordine ad absolutionem dederit, absolvi potest & debet saltem sub conditione, si signa sint dubia, ut tonsio pectoris, invocatio alicujus Sancti, elevatio oculorum in cœlum, &c. idque videtur certum ex Concil. Araus. *Can. 12.* Carthag. IV. c. 76. his verbis: *Is qui pœnitentiam in infirmitate petit, si casu dum ad eum Sacerdos invitatus venit, oppressus infirmitate obmutuerit, vel in phrenesin conversus fuerit, dent testimonium, qui eum audierint, & accipiat pœnitentiam.* Idem declaravit S. Leo Papa c. *his qui. caus. 26. q. 6.* & Paulus V. in Rituali Romano: *Ægrotus, si desiderium confitendi, sive per se, sive per alios, ostenderit, absolvendus est.* Neque obstat decretum Clem. VIII. (de quo *Cas. seq. n. 8.*) damnantis *Confessionem factam Sacerdoti absenti*; nam in hoc casu confessio aliquatenus fit Sacerdoti præsentem per alios tanquam per testes & interpretes; ac ipse Clem. An. 1613. 16. April. coram Cardinale Bellarm. & Archi-Ep. Armachano declaravit absolutionem hoc casu fore validam, ac Decreto suo non esse comprehensam. Et Ratio est: quia talis prudenter præsumitur esse dispositus; ergo charitas exigit, ut absolvatur. Si certum esset, quod ægrotus nullum dedisset signum externum doloris, absolutio dari non deberet, quia nulla adesset confessio, neque dolor sensibilis, quæ sunt de essentia Sacramenti. At quia semper incertum est, an non signum aliquod doloris datum, adedque aliqua sufficiens

ficiens confessio facta sit, quamvis fortè nullus signum perceperit, hinc probabile est, quòd in praxi sub conditione absolvi possit, imò ex charitate debeat moribundus Catholicus, etiamsi non sciat ullum signum dedisse, *Barb. in collect. ad Trid. sess. 14. c. 5. & plures apud ipsum. Quarti, Mezger a. 6. n. 8. Gormatz n. 262. & plures apud La Croix n. 1162. Marchant. Pont. Herinx d. 3. n. 77. Bosco d. 7. f. 9. Sporer n. 648. & communis Scoutarum teste Reiffenst. t. 14. dist. 7. n. 70.* Ratio sumitur non ex eo, quasi sola vita christianè acta sit sufficiens Confessio, sed quòd ex tali vita prudenter præsumatur nunc dedisse, & adhuc dare aliqua signa per se sensibilia doloris, ut sunt suspiria, gemitus, apertio oculorum, fixus intuitus, &c. per quæ de facto forsitan intendit significare dolorem de peccatis, & desiderium absolutionis, etsi nemo id intelligat: & certè plerique dant hujusmodi signa, & sani sunt ita dispositi, ut in tali necessitate dare velint, ergo morituri prudenter præsumuntur dedisse, ergo ex charitate sunt absolvendi; hinc *Gorm. Carden. Stotz. n. 97.* dicunt, Christianum in duello vel adulterio confossum, si aliquamdiu supervivat, vix dimittendum esse absque absolutione, quia fortè prodest, nunquam nocet, & necessitas excusat ab irreverentia.

31. n. 11. Excusat impotentia moralis, quæ tunc est, quando quis non potest omnia mortalia enumerare, sine valde gravi incommodo

sibi vel alteri inferendo; unde excusatur 1. Parochus, si tempore peltis non possit integras & prolixas Confessiones audire absque certo infectionis periculo, vel maxime, si in casu infectionis non possit habere successorem. 2. Excusatur, qui ex Confessione timet sui vel alterius ruinam spirituales, ut fœmina si ex peccato turpi prudenter timeat à Confessario suspectæ famæ sollicitari, potest illud peccatum omittere, si alium Confessarium habere non possit, & Confessio esset nimis diu differenda; item qui experientiã novit, se labi in turpem consensum, si diu immoretur examini turpium, potest obiter examinatus confiteri, etsi aliqua forent omittenda; similiter ab exactiori examine excusatur scrupulosus, ad arbitrium tamen Confessarii, *Laym. Spor. à n. 467.* 3. Si non possis tuum peccatum, v. g. incestum cum sorore, vel sodomianum cum uxore explicare, nisi manifestando complicem, debes adire Confessarium ignotum, si commodè possis, aliàs sine causa infamas proximum; sæpè tamen excusantur uxores & matres, si peccata maritorum & filiorum indirectè tangant, quia id plerumque faciunt bonâ fide ad leniendum justum dolorem, & continuò adire novos Confessarios, illis foret nimis durum; meritò tamen ab hoc suaviter sunt dehortandæ, *Steph. La Croix n. 1145.* Si Confessarium ignotum commodè adire vel expectare non possis, potes & debes confiteri integrè, etsi infamandus sit

32.

com-

complex, *S. Th. Bonav. Palud. Caj. Vasq. Suar. d. 34. s. 4. Sannig. dist. 16. q. 6. Metzger a. 5. n. 7. Reiffenst. n. 57.* Ratio est, quia complex non habet majus jus ad suam famam, quam pœnitens ad suam; sed pœnitens tenetur suum peccatum confiteri cum propria infamia: ergo. Et complex peccando cum eo, quem scit debere confiteri, censetur hoc ipso resignasse juri suo. Deinde si juxta *D. Th. 2. 2. q. 73. a. 2.* liceat peccatum alterius aperire consilii vel auxilii causâ, cur id non possit, aut debeat fieri ad servandam integritatem confessionis jure Divino præceptam? Conf. Reus & testes legitime à judice interrogati tenentur crimen fateri, tametsi socius criminis reveletur: Atque Confessarius est judex, & pœnitens est reus & testis: ergo. Similiter potest Confessarius pœnitentem interrogare circa species peccatorum, & occasiones proximas, etsi per accidens deveniat in cognitionem complicitatis; imò potest cogere Confessarius pœnitentem ad peccatum complicitatis, vel cujuscunque alterius manifestandum illi, ad quem spectat scire, & emendare, modò id necessarium sit ad præcavendum relapsum, aut damnum innocentis vel Reip. tunc enim pœnitens ex lege charitatis ad hoc tenetur. Non autem expediet, ut Confessarius se offerat ad faciendam talem manifestationem, ne confessio fiat odiosa saltem apud alios; oppositum tamen, quòd pœnitens non teneatur fateri crimen cum infamatione complicitatis, est probabile, vel

maximè tunc, si Confessarius sit superior, dominus vel patronus, à quo complicitatis alia mala timenda sunt, *Laym. Palao pun. 11. n. 6. Sporer n. 470.* 4. Sufficiens causa aliquod mortale omittendi non est infamia, aut confusio, quam subiturus est pœnitens apud Confessarium; nam hæc sunt confessioni intrinseca, & per se semper adjuncta, neque excusat concursus magnus pœnitentium; nam Innoc. XI. damnavit hanc § 9. *Prop. Licet Sacramentaliter absolvere dimidiatè confessos, ratione magni concursus pœnitentium, qualis v. g. potest contingere in die magna alicujus festivitatis, vel indulgentia.* Nec obstat, quòd aliqui prævideantur non facile redituri, vel occasionem confessionis habituri; nam tunc teneretur quidem Confessarius hos præ aliis audire, & examinare, non tamen esset necessitas physica vel moralis dimidiandi confessionem, nisi forsitan Confessarius ob fatigationem non posset tales amplius examinare. 5. Si pœnitens confiteatur suo Superiori, unum reservatum, aliud non reservatum, Superior tenetur ab utroque directè absolvere, quia pœnitens est ritè dispositus, & habet jus, ut ab utroque directè absolvatur, *Suar. Vasq. Palao pun. 15. §. 5.* Possit tamen Superior reservationem tollere absque absolutione, etiam extra Sacramentum, dando jurisdictionem Confessario ordinario. 6. Qui instante periculo in genere est absolutus, vel ex justa causa vel oblivione aliquod peccatum omisit, tenetur de eo peccato,

cato, sive dubium sit, sive certum, ante absolutionem sub mortali dolere. Ratio est, quia unum mortale non remittitur. *Sine alio*, & mortalia omiſſa vel dubia non remittuntur, nisi ad ea se extendat dolor, & propositum: ergo etiam cetera non remittentur, adeoque Sacramentum carebit suo effectu. Deinde qui bonâ fide peccatum vel ejus speciem omiſit, vel oblitus est, tenetur hoc supplere in confessione sequente. Patet ex Prop. 11. damnata, quam retuli *ſup. n. 6.* Hinc si furatus es, ut fornicareris, & ex oblivione solum dixisti: Semel sum furatus, debes in subsequente confessione dicere: Habui intentionem fornicandi; imò si species omiſſa non possit exprimi, quin exprimat totum peccatum, ad hoc teneris, v. g. ne manifestares complicem, dixisti solam fornicationem, tacendo de incestu, debes apud ignotum Confessarium, si habere possis, dicere: Commisi incestum.

36. QUÆR. VI. Qualis esse debeat confessio?

37. R. I. Debet esse *fidelis & sincera*, sine deceptione & mendacio, juxta explicationes sequentes: 1. Mendacium in ipsa confessione simul est sacrilegium contra reverentiam Sacramenti, mortale vel veniale, pro qualitate materiæ; qui mentitur circa materiam non necessariam confessionis, ut circa venialia, vel mortalia ritè confessa, aut quæ quis confiteri non tenetur, ea falsò negando vel affirmando, peccat solum venialiter: Est *communis*; quia non im-

R. D. Jansen Pars II.

pedit Confessarium, quominùs rectè judicare possit circa substantialia, nisi veniale, quod falsò dicit se admisisse, sit tota materia confessionis, tunc enim Sacramentum foret nullum defectu materiæ. 2. Qui mentitur circa materiam necessariam seu mortalia directè nunquam remissa, vel scienter & malâ fide confitetur mortale dubium tanquam certum, vel certum tanquam dubium, vel numerum determinatum pro indeterminato, aut econtrà, aut plura mortalia, quàm reipsa putat esse, peccat mortaliter, quia non confitetur integrè, vel saltem decipit Confessarium in re gravi spectante ad substantiam judicii, *communis DD.* Multi tamen excusantur per simplicitatem, & bonam fidem, qui malunt plus dicere, quàm minus; ac si Confessarius hoc advertat, monere debet, ut nec plus, nec minus dicant, quàm sit in conscientia. 3. Pœnitens non tenetur exprimere, an mortalia, quæ de factò confitetur, sit vel non sit antehac confessus, sed ab utroque potest præscindere. Ita contra plures *Suar. Tamb. l. 1. c. 1. Bosco à n. 173. Dicast. d. 9. n. 294. Sporer n. 370.* Unde in confessione generali potest miscere confessa non confessis; & si dubitet an aliqua fuerint confessa, non tenetur dicere se dubitare. Ratio est, quòd juxta *Trid.* suffieiat exprimere speciem & numerum peccatorum; ad hoc autem nil facit, quòd peccata antehac fuerint, vel non fuerint per confessionem remissa, nec opus est de hoc judicare

Q Con-

Confessarium, sicut opus non est judicare, an peccata antecedenter fuerint remissa per contritionem, ut fatentur omnes; excipe, si inter nunquam confessam esset aliquod reservatum huic Confessario, vel Confessarius non perciperet speciem peccati, ut si putaret peccatum v. g. luxuriam esse commissum ante votum, vel matrimonium, cum tamen commissum sit ex post. E contra qui dicit mortale non confessum fuisse antehac confessum, peccat mortaliter, quia valde pervertit iudicium Confessarii, ut putet materiam esse liberam, quae est necessaria, sicut si diceret veniale esse mortale, *Bosco, Castropalao punct. 10.*

38. *n. 8. Moya d. 1. q. 3. §. 2.* 4. Confiteri apud ignotum mortalia, & ex post ad conservandam bonam aestimationem apud Confessarium ordinarium sola venialia, per se malum non est, modò adsit verus dolor & propositum cum animo deserendi occasionem proximam, si quae adsit, quia talis utitur jure suo, *Suar. Mezger. Gorm. n. 151.* 5. Si quis dicat, se velle confiteri generaliter peccata totius vitae, si aliqua aliàs confessam omittat, non peccat, quia potest mutare voluntatem; si verò, cum hoc diceret, habebat animum aliqua omittendi, fuit mentitus, sed in re levi & materia libera.

39. *Re. II.* Confessio ordinariè debet esse secreta; potest tamen ex justa causa, v. g. ad aliorum aedificationem, in conflictu, naufragio, &c. esse publica, *Trid. sess. 14. c. 5.* Ad hoc tamen non est obligatio, nisi fortè

peccatum sit publicum, vel veniale non infamans. Item potest fieri per interpretem; ad hoc tamen non est obligatio, nequidem semel in anno, ut habet *communis DD.* quia non constat de tali obligatione, & *Trid.* obligat tantum confiteri *secretò apud solum Sacerdotem*; in articulo mortis plerique obligant ad confitendum per interpretem saltem unum veniale minus infamans, ut sic à ceteris absolvatur indirectè, vel maxime si quis non sit satis securus de contritione perfecta.

Re. III. Confessio, nisi excuset necessitas, debet esse vocalis, quia *Concil. Florent. §. extrav. Bened. XI. inter cunctas de privil.* requirunt Confessionem oris. Unde deduces sequentia: 1. Mutus nutibus vel scripto confiteri potest, & tenetur, quoties obligat præceptum confitendi: quia qui tenetur ad finem, tenetur ad media non nimis difficilia, atque tale medium est scribere, & periculum evulgationis caveri potest statim exurendo scripturam; nemo tamen tenetur scribere peccata, ne memorià excidant, *Cajet. Suar. Sor. Tann. d. 6. q. 7. n. 27. La Croix n. 1193.* tum quia confessio debet esse secreta, scriptura verò ex se est quid publicum vel publicabile; tum quia non teneor nisi moralem adhibere diligentiam, ne peccata excidant, sed eam adhibere possum absque hoc, quòd peccata scribam, ergo. 2. Si puellae supra modum verecundae difficillimum foret peccata exprimere ore, posset Confessarius ejus confessionem

honem in scripto admittere & legere, modò puella post confessionem dicat: *Accuso me & doleo de istis peccatis*, quod semper fieri debet in tali casu, *Suar. Vsq. Sa. Laym. c. 6. n. 3. Sporer n. 490.* idem à priori tenet de eo, qui gutture laborat, & non potest nisi ægrè peccata proferre. 3. Si Confessarius sit surdaster, & non possit verba intelligere, nisi ita altè proferantur, ut audientes intelligere possint, posset confessio tradi in scriptis; idem est, si ipse pœnitens surdaster nimis altè legat; modò se ex post voce accuset. Cæterùm qui absque rationabili causa nutu vel scripto confitetur, ad minus peccat venialiter, juxta alios mortaliter, quia est contra consuetudinem Ecclesiæ in re gravi.

42. R. IV. Confessio debet fieri ex fine honesto, quòd si fiat ex fine mortaliter malo, erit sacrilega, & nulla defectu doloris & propositi efficacis, quæ stare non possunt cum actuali peccato. Si Confessio fiat ex fine venialiter malo, putà ex respectu humano, vana gloria, &c. ordinariè erit valida, nisi (quod rarissimè contingit) intentio venialiter mala determinet ad dolorem eodem instanti infallibiliter ponendum; tunc enim dolor non haberet libertatem & moralitatem distinctam ab actu imperante, adedòque cum actus imperans sit naturalis & inhonestus, etiam dolor talis erit, & per consequens non sufficiet ad valorem Sacramenti.

43. QUÆR. VII. Quid de repetitione confessionis invalidæ?

R. Seqq. 1. Confessio potest esse invalida, vel defectu Confessarii, si hic ob censuram vel aliter careat jurisdictione, si nullum peccatum intellexerit, si non adhibuerit debitam formam, intentionem, &c. vel defectu pœnitentis, ut si hic accesserit sine debito dolore vel proposito, si purè historicè & non sacramentaliter fuerit confessus, si ex malitia, verecundia vel gravi negligentia omiserit mortale, si sit mentitus circa materiam necessariam, &c. 2. Si aliqua peccata omisit ex justa causa vel invincibili ignorantia, vel Confessarius surdaster, dormitans, vel distractus aliqua non intellexit, absolutio quoad reliqua fuit valida, nisi studio & malà fide talem Confessarium quæsierit; idedòque sufficit tunc repetere peccata, quæ bonà fide omisit, vel oblitus fuit, vel scit Confessarium non intellexisse. At quid si pœnitens advertat, Confessarium aliqua peccata ob somnum non intellexisse, sed nesciat, quæ? R. Per se debet omnia repetere, quia de singulis dubitat, & repetere non est moraliter impossibile. 3. Si quis advertat suam confessionem undecunquè fuisse invalidam, tenetur omnia ejus mortalia repetere, quia ab illis nunquam fuit directè absolutus; si tamen Confessarius peccatorum adhuc in confuso meminerit, sufficit si apud eundem dicas: *Accuso me de peccatis antecedenter confessis*; satis autem eorum Confessarius in confuso reminiscitur, si in tantum meminerit, ut possit imponere

Q 2 pro-

proportionatam pœnitentiam, etsi omnium in particulari non recorderetur, *communis DD.* Si invaliditas tibi fuerit involuntaria, eò quòd accesseris absque debito examine cum affectu ad mortale, vel ex verecundia mortale aliquod omiseris, teneris non tantum omnia mortalia repetere, sed & explicare, quoties sic accesseris, quia toties novum admisisti sacrilegium. 4. Si scias aliquas confessiones esse invalidas, sed nescias quas, teneris per se loquendo instituere confessionem generalem saltem circa peccata, de quibus dubitas, an sis validè confessus. Ratio est, quia ab illis peccatis nunquam fuisti directè absolutus, ergo teneris illa iterum confiteri, instituendo confessionem generalem, si aliter non possis; nam ab hac obligatione nemo excusatur, nisi per impossibilitatem moralem, qualem ordinariè non importat confessio generalis. 5. Si pœnitens dicat: Hactenus non rectè confessus sum, habeo peccatum è juventute, quòd hactenus confiteri erubui, &c. non statim judica omnes confessiones esse invalidas, aliàs te & ipsum sæpè inutiliter torquebis; sed ante omnia interroga, an tunc, quando illud factum committebat, sciverit vel putaverit esse peccatum, vel an postea priùs cognoverit, & sæpissimè audies: *Mi Domine, adhuc puer vel juvenis fui, non putavi, non intellexi, nuper primùm in confessione, Catechismo, vel discursu audivi.* Jam salva res est, quia nulla confessio est invalida, aut repetenda, nisi ab illo tempore, quo

scivit, vel erroneè putavit aliquid esse peccatum, tamen confiteri erubuit, vel malitiosè neglexit. Si fateatur se jam scivisse vel putasse esse peccatum, interrogandus erit, quoties memor hujus peccati illud in confessione omiserit, & an omittere, & tali peccato omisso communicare sciverit, vel saltem dubitaverit esse grave sacrilegium; si affirmet, numerum confessionum & Communionum exprimere ac confessiones istas repetere debet, quia quot Communiones & confessiones fecit, tot commisit sacrilegia; quando autem bonà fide confessus fuit immemor istius peccati, ac ita comparatus, ut illud confiteri voluisset, si memor fuisset, vel bonà fide credidit, quòd omittere non sit peccatum mortale, tenetur solum peccatum omissum confiteri, quia de aliis fuit validè & directè absolutus; at quid si pœnitens sciverit quidem, quòd reticere peccatum esset malum, sed in confuso non cogitando vel suspicando an mortale vel leve, ut contingit quandoque in rudibus, rusticis, plebeis, pueris, &c. potes judicare tantum peccasse venialiter, juxta dicta *Casu 1. n. 11.* ideoque nec tunc erit obligatio repetendi; si tamen pœnitens fateatur, se ante vel post confessionem & Communionem valde fuisse anxium ob peccatum non confessum, ut communiter fit, signum est ipsum apprehendisse malitiam gravem, & per consequens confessiones esse invalidas & repetendas. 6. Si advertas, pœnitentem à 10. 47.

20. 30. aut pluribus annis sacrilegè confessum, per se loquendo teneris eum absq̄e absolutione remittere, ad se examinandum & præparandum pro confessione generali tot annorum, quia moraliter est impossibile tam brevi tempore tot annorum peccata, quoad numerum & speciem, reminisci; per accidens tamen vix unquam dimittendi sunt, nisi ex tenerritudine conscientia vel aliis indiciis omninò credas, eos ad te vel ad alium Confessarium pro confessione generali redituros; plerique enim vel non satis intelligunt obligationem repetendi omnia peccata, sed putant sufficere, si repetant sola omiffa, vel sunt ita rudes, ut se pro confessione generali examinare non possint, vel saltem videtur hoc iis adeò difficile, ut semel dimissi non redeant, sed pergant diminutè & sacrilegè confiteri, ideo ne præda hæc elaboratur, Confessarius talibus ante omnia ob oculos ponat enormitatem tot sacrilegiorum, præsentissimum animæ periculum, excitet ad serium & efficacem dolorem, ac propositum ad fiduciam in Divina misericordia; adjuvet in examine per Præcepta Decalogi, attentis circumstantiis conditionis, negotiorum, occasionum, &c. Deinde si ita conveniens videatur, & conditio pœnitentis patiat, dimittat eum, ut se per horam vel mediam ulterius examinet, ante Communionem rediturus pro obri-nenda absolutione; quia tamen nec sic possibile est, ut omnes species & numeri peccatorum enumerentur

integrè, absolvat cum ea monitione, ut si postea adhuc aliqua incidant mortalia solùm sacrilegè confessa, ea denudè clavibus subjiciat.

QUÆR. VIII. An & quando sit obligatio confitendi?

2. I. Dari præceptum Divinùm confitendi peccata mortalia, est de fide contra modernos hæreticos, *Trid. sess. 14. Can. 6.* Hoc præcepto obligantur omnes post Baptisum in mortale lapsi per se in articulo vel periculo mortis, sive hoc sit ex morbo, sive ex imminente conflictu, navigatione, vel partu periculoso, sive extremo supplicio; quia finis præcepti est, ut homo reconcilietur Deo, & sit extra periculum damnationis, quod maximè urget in mortis periculo; hinc si quis post confessionem in eodem periculo iterum peccet mortaliter, tenetur iterum confiteri, etsi non teneatur iterum communicare; neque teneatur statim confiteri post periculum, si tunc neglexit, quia solùm tenebatur ratione periculi, ergo hoc cessante cessat obligatio. 2. Hoc præceptum etiam obligat sæpius in vita, *Nav. Metzger D. 47. a. 1. La Croix n. 2020. cont. Sor. Lugo, Sporer.* Ratio est, quia Christus confessionem instituit, ut homines per eam deterrerentur & præservarentur à recidiva: Atqui hoc fieri non potest, si peccatores non confiteantur sæpius in vita: ergo. Conf. Qui aliquid præcipit, & non determinat tempus, vult non differri nimis diu, nec expectari tempus extremum, & confessio in lege gratia succedit in

48-

Q3 10-

loctum contritionis; ergo sicut hæc aliàs obligabat sæpiùs per vitam, sic & nunc confessio; deinde Ecclesia non tulit legem confessionis, imò fortè nec ferre potuit ob nimiam ejus difficultatem, sed solùm determinavit tempus obligationis à Christo impositæ; at hoc dici non posset, si lex Christi se solùm extenderet ad articulum mortis, quia tunc per se erat obligatio absque determinatione Ecclesiæ: ergo. 3. Per accidens obligat hoc præceptum illum, qui est in mortali, & vult vel debet communicare vel sacrificare, quia tunc non sufficit elicere contritionem, ut dixi *Cas. 92. n. 31.* et si contritio sufficiat ad alia Sacramenta, teste Clem. VIII. in *Rit. Rom.* & communissima T. T. quia de hoc nullum extat præceptum. Item per accidens obligat eum, qui aliter quàm per frequentes confessiones consuetudinem mortaliter malam, v. g. pollutionis, vincere non potest. Item si confessio requiratur tanquam conditio ad dispensationem voti vel impedimenti in contracto matrimonio, &c.

49.

¶ II. Et si Christus ipse præceperit confessionem, quoties tamen fieri debeat, determinandum reliquit Ecclesiæ, quæ præcepit, ut fiat singulis annis, *Trid. c. 5. Omnis utriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur Sacerdoti proprio.* Ubi nomine Sacerdotis proprii venit Parochus, Episcopus, Papa, & habentes privilegium, velut Regulares Mendicantes, & cum iis com-

municantes, ut constat ex Bulla *Leon. X. dum inter mentis arcana, extrav. Joan. XXII. Vas electionis.* Neque Parochus prohibere potest, ne sui etiam in Paschate Mendicantibus confiteantur. Ex dictis pro praxi deduces sequentia: 1. Hoc præceptum obligat hæreticos utpote subiectos Ecclesiæ; item pueros in mortali constitutos; hoc ipso enim quòd peccarint mortaliter, habent sufficientem discretionem, ut prævia sufficiente instructione circa substantia Sacramenti, confiteri teneantur. 2. Hoc præceptum non obligat eos, qui habent sola venialia, *Trid. l. c.* quia finis præcepti est, ut recuperetur gratia per peccatum amissa: sed per venialia non amittitur gratia: ergo, meritò tamen urgent Parochi, ut quisvis adultus semel in anno confiteatur, etiamsi dicat se non habere mortalia, tum quia hoc est incertum, & alii fortè scandalizantur, tum quia sic habet timoratorum consuetudo, & datur major gratia, & mortale, si quod fortè incognitum adsit, remittitur indirectè. 3. Neque satisfacit huic præcepto, confitendo sola venialia, quia de his non est præceptum, hinc qui tempore Paschali vel toto tempore confessus est sola venialia, si ultimo die anni incidat in mortale, obligatur adhuc confiteri, quia præcepto annuæ confessionis nondum satisfacit, & adhuc satisfacere potest, *Lugo d. 15. s. 7. Dian. p. 4. t. 4. a. 206.* 4. Huic præcepto non satisfacit per confessionem, si cum live absque culpa invalidam, quia confes-

50.

51.

52. fio invalida non est confessio, neque per eam obtinetur finis præcepti, unde Alex. VII. benè damnavit Prop. 14. *Qui facit confessionem voluntarie nullam, satisfacit præcepto Ecclesie*: neque excusatur à nova confessione ille, cui iustè vel iniustè negata fuit absolutio, quia hic præcipitur Confessio, quæ sit Sacramentum, qualis non est nisi secutà absoluteione. 5. Tempus annuæ Confessionis *Sot. Nav. Suar. Tann. Laym. Sporer n. 533.* computant à Paschate ad Pascha, & ita habet fidelium usus. Econtra *Lugo. Nugn. Bosco. Dian. p. 3. t. 4. R. 81.* computant illud à prima Januarii ad ultimam Decembris, & juxta hos confessus primâ Januarii 1724. licitè differt confessionem usque ad ultimam Decembris 1725. ita ut duo integri anni sine confessione transeant, dempto unico die, hoc displicet *Sporer l. c.* Sed idem dicere debet, etiamsi annum confessionis numeret ab uno Pascha ad aliud; nam confessus in Paschate anno 1724. non tenetur sequente Paschate confiteri, nisi fortè propter Communionem, sed potest expectare finem anni; quia obligatio confitendi non est annexa temporis Paschali, ut jam dicam, sed satisfieri potest per totum annum, per consequens current duo ferè anni sine confessione, unde alii numerant hunc annum ab ultima confessione, vel à primo peccato mortali, sed rectè confutantur à *Lugo d. 15. n. 154.* 6. Præceptum annuæ confessionis est distinctum à præcepto Communionis, quia distinctam habet materiam, utilitatem & finem, ut per se patet; & obli-

gatio confitendi non est annexa temporis Paschali, sicut Communion; sed est pro toto anno; nam *Conc. Later. & Trid.* dicunt, Communionem debere fieri in Paschate, confessionem verò saltem *semel in anno. Sot. Sà. Tann. Sporer. La Croix l. c.* Ratio est, quia confessio præcipitur ad delendam culpam mortalem, quæ cum possit admitti quovis anni tempore, congruum fuit, confessionem certo temporis non alligari; hinc legitimè impeditus à sumenda per annum, vel in Paschate, Eucharistia, non ideo deobligatur à facienda confessione; item, qui in Paschate sine confessione communicavit, eò quòd nullam haberet gravioris peccati conscientiam, si postea peccet mortaliter, tenetur confiteri; eò contrà qui in initio anni confessus est mortale, non tenetur iterum confiteri eodem anno, etsi de novo peccet. 7. Quò diutius differtur ultra annum confessio, eò peccatur gravius; *Suar. Vasq. Bonac.* dicunt, te tot peccata admittere, quot habes occasionem confitendi: id negant alii; in praxi satisfacis, dicendo: Tanto tempore non sum confessus; nisi voluntas non confitendi aliquoties fuerit revocata & reassumpta, toties enim peccata multiplicantur numero, ut dixi *Cas. 8. n. 2.* 8. Qui prævidet se postea non posse confiteri mortalia, vel reservata habenti potestatem, tenetur prævenire, sicut, qui non potest audire Missam serò, debet audire maturè; qui non potest orare Horas à prandio, tenetur manè, quia tum adest tempus præcepti, & impleri potest: ergo debet.

9. Qui

56. 9. Qui hoc anno non est confessus mortalia, tenetur ab initio anni sequentis: ita multi contra multos; ratio est, quia annus positus est ad urgendam confessionem, ne nimium differatur, non autem ad terminandam obligationem, ut à pari patet in mutuo ad certum tempus, & in Communione Paschali, de qua vide *Cas. 92. n. 28.* Dices, qui hodiè non oravit Horas, vel non audivit Missam, non tenetur cras, quia obligatio est alligata diei; sed obligatio confitendi etiam est alligata anno: ergo. *R. N. Myn.* Disparitas est, quòd anno elapso non cesset finis præcepti confessionis, qui est reconciliatio cum Deo; econtra lapso die cessat finis orandi Horas, qui erat sancta occupatio Clerici pro ista die; item cessat finis sanctificandi istum diem per Missam. 10. Qui multis annis non est confessus, hodiè confitendo satisfacit pro omnibus annis præteritis, quia per unam illam confessionem obtinet finem præcepti, qui est gratia & remissio omnium mortalium; si tamen ante finem hujus anni adhuc peccet mortaliter, tenetur pro hoc anno confiteri, quia

prior confessio est pro anno præcedente; sicut si in initio hujus anni solvas pensionem pro anno elapso, non liberaris à pensione anni præsentis, quia annus non est ad finiendam, sed urgendam solutionem. 11. Si hoc anno confessus, vel bonâ fide oblitus es, vel etiam sciens ex justa causa mortale omisisti, non teneris illud peccatum iterum hoc anno confiteri, aliàs si decies recitares peccati, obligareres uno anno confiteri decies, & per primam confessionem jam obtinuisti finem præcepti. Excipe, nisi confessus fuisses sola venialia, quia hæc non cadunt sub præcepto, vel cum venialibus sola reservata apud non habentem potestatem, tunc teneris iterum confiteri, quia nondum es confessus mortalia, vel non es confessus Sacerdoti proprio, id est, habenti potestatem absolvendi. 12. Qui spontè negligit confessionem vel Communionem, vivus arceatur ab ingressu Ecclesiæ, mortuus privatæ Ecclesiasticæ sepulturâ, *c. omnis viri que sexus, de penit.* intellige post sententiam Superioris Ecclesiastici.

